

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Miroslavou Hrehorovou v právní věci žalobce: **prof. JUDr. P. T.**, bytem X, zastoupen JUDr. Tomášem Pelikánem, advokátem se sídlem Dušní 22, 110 00 Praha 1, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení** se sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 6. 5. 2013, č.j. X,

t a k t o :

- I. Žaloba se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se včas podanou žalobou domáhal u soudu přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 6. 5. 2013, č.j. X, kterým byly zamítnuty jeho námitky a potvrzeno rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení (dále také jen „ČSSZ“) č.j. X ze dne 13. 2. 2013, jímž byla žalobci zamítnuta jeho žádost o vzdání se výplaty starobního důchodu na den 1. 1. 2013.

Žalobce v žalobě odkázal na argumentaci námitek, které uplatnil již ve správním řízení. V nich nesouhlasil s využitím právní konstrukce opřené o § 37 odst. 6 větu druhou zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“). Podle názoru žalobce nemá vymezení času uvedené v § 120 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení (dále jen „zákon o organizaci a provádění sociálního zabezpečení“) čistě procesní povahu. Žalobce si je vědom, že zmíněný zákon neobsahuje výslovnou definici „dne podání žádosti“, obsahuje však ustanovení § 120a, z něhož dovozuje (pomocí věty druhé odkazující na větu první), že „za den učinění právního úkonu ve lhůtě stanovené tímto zákonem se považuje den, ve kterém byla podána poštovní zásilka obsahující podání“. Splnění této lhůty

prokazuje žalobce kopií podacího lístku potvrzujícího den doporučeně podané zásilky ze dne 31. 12. 2012.

K podpoře svých argumentů žalobce dodává, že ne zcela přesné legislativní vymezení, jež umožňuje dvojí výklad, nesmí být správními orgány vykládáno extenzivním způsobem s důsledky *in peius* vůči němu, jakožto účastníku řízení.

Žalovaná ve vyjádření k žalobě uvádí, že v daném případě je rozhodující datum uplatnění požadavku u správního orgánu a nikoliv u poštovního přepravce. Podle jejího názoru je podání učiněno dnem, kdy došlo správnímu orgánu, tj. v případě žalobce dnem 2. 1. 2013. Žalovaná podotýká, že k tomuto výkladu se přiklání také Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR. Na základě výše uvedeného má žalovaná za to, že nijak nepochybila pokud zamítla žádost žalobce o vzdání se výplaty na dobu předchozí (1. 1. 2013), doručenou v listinné podobě dne 2. 1. 2013.

K podrobnější argumentaci odkázala žalovaná na odůvodnění napadeného rozhodnutí, v němž je objasněna daná problematika a výklad rozdílu mezi hmotněprávními a procesněprávními lhůtami.

Městský soud v Praze přezkoumal dle ustanovení § 75 s. ř. s. napadené rozhodnutí a jemu předcházející řízení v mezích žalobcem uplatněných žalobních bodů a vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Po zhodnocení uvedených skutečností dospěl soud k závěru, že žaloba **není důvodná**.

Z materiálů založených ve spise soud zjistil, že žalobce dne 31. 12. 2012 podal u držitele poštovní licence žádost o zastavení výplaty starobního důchodu na den 1. 1. 2013 a její opětovné uvolnění ode dne 2. 1. 2013. Toto podání bylo ČSSZ doručeno dne 2. 1. 2013 a bylo o něm rozhodnuto dne 13. 2. 2013 tak, že se žalobcova žádost zamítá. Proti prvoinstančnímu rozhodnutí podal žalobce námitky, o nichž žalovaná rozhodla napadeným rozhodnutím.

Z výše uvedeného je zřejmé, že klíčovou skutečnost z hlediska celé věci představuje posouzení, kdy uplynula žalobci lhůta pro možnost vzdání se výplaty starobního důchodu na den 1. 1. 2013.

Ustanovení, jež problematiku vzdání se výplaty starobního důchodu upravuje je § 120 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, které stanoví, že se poživatel starobního důchodu nemůže vzdát výplaty tohoto důchodu za dobu před podáním žádosti o zastavení výplaty tohoto důchodu.

Z výše uvedeného je zřejmé, že pakliže má poživatel starobního důchodu v úmyslu vzdát se na určitou dobu jeho výplaty, stanoví mu zákon pro tento úkon lhůtu. Ta není definována pro lhůty obvyklým způsobem (typicky dny, měsíce či roky od určité právní skutečnosti), když citovaná formulace vymezuje konec běhu lhůty pouze tak, že musí předcházet či se eventuálně shodovat s počátkem doby, na níž chce poživatel výplatu starobního důchodu pozastavit.

Výkladově nejasný však zůstává termín „podání žádosti“. Zatímco žalobce tvrdí, že za den učinění právního úkonu ve lhůtě stanovené tímto zákonem se považuje den, ve kterém byla podána poštovní zásilka obsahující podání, žalovaná podání posoudila s přihlédnutím k § 37 odst. 5 správního řádu jako úkon hmotněprávní, jež musí před uplynutím lhůty dojít do sféry adresáta.

Rozdíly mezi hmotněprávními a procesněprávními lhůtami, které nemusí být v praxi na první pohled zřejmé se již zabývaly také soudy (např. usnesení Nejvyššího soudu č.j. 32 Cdo 2872/2000 ze dne 2. 5. 2001). V daném případě se soud jednoznačně přiklonil k argumentům žalované a lhůtu podle ustanovení § 120 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení nepovažuje za lhůtu procesní. Zásadní argument pro uvedený závěr představuje fakt, že zmíněný paragraf nezakládá lhůtu pro procesní úkon oprávněné osoby, ale lhůtu pro uplatnění práva (práva vzdát se výplaty starobního důchodu) na určitou dobu u správního orgánu. Tu je tudíž nutno posuzovat jako lhůtu hmotněprávní, pro něž platí, že právo je v nich třeba uplatnit tak, aby byl příslušný úkon nejpozději v poslední den lhůty doručen jeho příjemci.

Lze přisvědčit žalované v jejím názoru, že vzdáním se výplaty důchodu projevuje poživatel důchodu vůli směřující k tomu, aby mu nebylo plněno to, na co by jinak měl nárok, a tedy zakládá své právo na nevyplacení důchodové dávky a povinnost České správy sociálního zabezpečení mu tuto dávku nevyplatit. Tento hmotněprávní důsledek však v souladu s § 120 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení nastává pouze za předpokladu, že svou žádost doručí České správě sociálního zabezpečení před počátkem či nejpozději v den počátku doby, na níž chce výplatu starobního důchodu pozastavit.

Soud nesouhlasí s žalobcem předestřenou argumentací, pokud namítal nutnost aplikace ustanovení § 120a zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení také na podání učiněné dle § 120 téhož zákona. Současné znění § 120a je součástí zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení od 1. 1. 1996, kdy bylo upraveno do aktuální podoby zákonem č. 160/1995 Sb. Z důvodové zprávy k této normě, lze vyčíst, že účelem nového znění § 120a bylo legislativní upřesnění. Ustanovení § 120a od té doby stanovuje lhůty pro provádění úkonů dle zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, jako lhůty procesněprávní. Zákonodárce demonstrativním výčtem zároveň stanovil, na které úkony se procesněprávní lhůty typicky aplikují. Ve všech případech (plnění oznamovací povinnosti, přihláška k účasti na nemocenském pojištění a odhláška z této účasti) jde o úkony procesněprávní, pro něž samozřejmě platí odpovídající lhůty. Smyslem zbytkové množiny „jiných právních úkonů učiněných ve lhůtě stanovené tímto zákonem“, jistě nebylo zahrnutí také hmotněprávních úkonů. Konkrétně vzdání se výplaty starobního důchodu v té době součástí zákona ještě ani nebylo a přibýlo do něho až pozdější úpravou. Jak systematický také teleologický výklad ustanovení § 120a nutně vedou k závěru, že jde o úpravu týkající se procesněprávních úkonů dle zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení a nelze ho proto vztáhnout také na podání učiněné dle § 120 téhož zákona. Proto soud setrval na svém závěru uvedeném výše.

Jak již bylo uvedeno, nejde v posuzovaném případě o lhůtu procesněprávní, jelikož k provedení vzdání se výplaty není poživatel starobního důchodu nijak vázán a závisí pouze na jeho vůli, zda a kdy žádost o vzdání se výplaty uplatní. Teprve za tohoto předpokladu dochází k aktivaci lhůty, jež obsahuje § 120 a je opět pouze na poživateli starobního důchodu, aby tuto lhůtu dodržel a dosáhl tak vymíněného efektu pozastavení výplaty starobního důchodu na jím určenou dobu. Konstrukce ustanovení § 120 je do značné míry založena na volném prvku, se kterým je však v právu spojena také zásada *vigilantibus iura scripta sunt*, neboli „právo náleží bdělým“. Jejím smyslem a účelem je nad svými právy důsledně bdít a pečovat o ně např. tím, že jsou včas uplatněna.

Soud proto s ohledem na shora uvedené skutečnosti neshledal námitky vznesené proti napadenému rozhodnutí důvodnými a žalobu zamítl podle § 78 odst. 7 s.r.s.

Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn dle § 60 odst. 1, 2 s.ř.s. Žalobce neměl ve věci úspěch a žalovaná nemá na náhradu nákladů řízení právo.

P o u č e n í:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 18. února 2014

JUDr. Miroslava Hrehorová v.r.
samosoudkyně